Programul Național de Aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană (2025-2029)

Cluster 2: Piața Internă

Capitolul 1 – Libera circulație a bunurilor

Introducere

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova are **un nivel moderat de pregătire** în domeniul liberei circulații a bunurilor. S-au înregistrat **progrese limitate** în ceea ce privește adoptarea legislației suplimentare referitoare la principiul recunoașterii reciproce a produselor comercializate legal în Uniunea Europeană. De asemenea, a fost realizată evaluarea operațională a mai multor instituții din sectorul infrastructurii calității, iar Moldova a înregistrat progrese în consolidarea capacităților.. Recomandarea Comisiei din anul precedent a fost implementată parțial și rămâne valabilă. În anul următor, Moldova urmează să continue evaluarea legislației și a practicilor administrative în domeniile nearmonizate pentru a asigura respectarea articolelor 34-36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE); să se alinieze la *acquis*-ul UE privind tractoarele (agricole, forestiere); să consolideze domeniul infrastructurii calității, în conformitate cu Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de industrializare în domeniile standardizării, evaluării conformității și acreditării. În acest sens, în mai 2025, Republica Moldova a adoptat un Plan de acțiuni pentru implementarea recomandărilor rezultate din evaluările operaționale ale sistemelor de standardizare, acreditare, evaluare a conformității și metrologie.

Nivelul de aliniere a actelor UE Capitolul 1

32015L1535	**32008R0765**	**32012R1025**	**32008D0768**	**31998R2679**
32019R0515	32014L0035	32016R0426	32014L0030	32009L0003
31976L0211	32016R0425	32016R0424	32014L0033	32014L0032
31975L0324	32009L0048	32007L0045	02011R1007	31975L0107
32014L0031	31969L0493	32014L0034	31994L0011	31980L0181
32004R0273	**32014L0060**	**32004R0273**	**32004R0648**	32014L0053
32018R0858	32014L0028	**32019R1009**	**32014L0029**	**32013R0168**
32011R0305	**31989L0105**	32006R1907	**32019R1020**	**32024R3110**
32024L2853	32013L0053	32008R1272	**32014L0068**	32013L0029

32021D1182	**32004L0010**	**32016R1628**	**32021R2248**	**32020R1668**
32014R0044	**32022L2380**	**32004L0009**	**32013H0461**	**32009L0043**
32024D0373	**32023D1586**	**32022D1668**	**32021D1195**	**32022R0163**
32017R1151	**32007R0715**	**32019R2144**	**32021R1341**	**32021R0535**
32009R0595	**32022R1362**	**32005L0064**	**32023R1230**	**32000L0014**
32019D1616	**02022R0030**	**32024R2747**	**32021D0076**	**32013R0167**
02022D2191	**32025D0337**	**32023D1096**	**32014L0058**	**32025D0165**
32023R1717				

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)
***caracter aldin negru** – acte incluse în PNA 2025-2029 (modificarea din 2025)*
***caracter aldin albastru** – acte realizate în PNA 2025-2029*

Libera circulație a mărfurilor, una dintre cele patru libertăți fundamentale, este o piatră de temelie a integrării europene și esențială pentru competitivitatea europeană. Libera circulație a mărfurilor pe piața internă UE este asigurată prin normele comune privind mărfurile (legislația de armonizare a UE) **ș**i prin principiul recunoașterii reciproce. Acestea implică eliminarea tuturor barierelor tehnice din calea comerțului dintre statele membre, creând astfel condiții pentru libera circulație a mărfurilor în întreaga Uniune prin:

- eliminarea **taxelor vamale** la import și la export, precum și toate măsurile cu efect echivalent;
- interzicerea **restricțiilor cantitative** (cote) ale exporturilor și importurilor, precum și măsuri cu efect echivalent (în principiu, toate normele comerciale ale statelor membre, care ar putea împiedica direct sau indirect, efectiv sau potențial, comerțul în cadrul UE); și
- înlăturarea **barierelor netarifare** prin armonizarea legislațiilor naționale – eliminarea barierelor create prin norme naționale divergente prin stabilirea de norme comune atât pentru garantarea liberei circulații a mărfurilor, cât și pentru respectarea altor obiective ale UE, cum ar fi protecția mediului și protecția consumatorilor.

Capitolul 1 este guvernat de articolele 34-36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Legislația UE din Capitolul 1 cuprinde acte care fac parte din categoria legislației primare a Uniunii Europene, direct aplicabile în legislația statelor membre UE, precum și acte aplicabile mărfurilor sau anumitor aspecte ale mărfurilor, care necesită a fi transpuse în legislația națională.

În articolele 34 și 36 din TFUE este încorporat principiul recunoașterii reciproce care a fost dezvoltat în continuare prin jurisprudență, în special în cazul C-120/78 „*Cassis de Dijon*”. Principiul

recunoașterii reciproce presupune că un produs care este comercializat în mod legal într-un stat membru ar trebui să poată fi comercializat sub aceleași condiții și în alte state membre, cu excepția cazului în care cele din urmă au motive solide să interzică sau să restricționeze vânzarea acestuia.

În plus, Republica Moldova situează pe prim plan adoptarea standardelor europene în calitate de standarde moldovenești și armonizarea tuturor reglementărilor sale tehnice cu actele UE relevante. În acest context, vor fi facilitate schimburile comerciale și se va asigura că produsele autohtone pot circula liber pe piața unică, fără a întâmpina bariere inutile.

Republica Moldova întreprinde acțiuni continue pentru îndeplinirea angajamentelor sale de a realiza conformitatea cu reglementările tehnice, standardele, metrologia, acreditarea, evaluarea conformității și supravegherea pieței în cadrul Uniunii Europene.

În acest sens, Republica Moldova a transpus progresiv acquis-ul relevant al UE în legislația sa. În prezent, au fost identificate 81 de acte ale UE care reglementează libera circulație a mărfurilor pentru a fi transpuse în legislația națională. 45 de acte au fost transpuse, dintre care 25 sunt considerate armonizate, în timp ce 20, sunt parțial armonizate. În PNA 2025-2029 la capitolul 1 sunt incluse pentru transpunere 48 acte UE, dintre care 9 transpuse parțial anterior.

Standardizare

Conform regulilor europene într-un stat membru poate fi un singur Organism național de standardizare (ONS).

Institutul de Standardizare din Moldova (ISM) are statut de membru afiliat al Comitetului European de Standardizare (CEN) din 2007 și al Comitetului European de Standardizare Electrotehnică (CENELEC) din 2014, precum și de observator în cadrul Institutului European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI) din 2014.

Pentru îndeplinirea angajamentelor de a deveni membru cu drepturi depline la CEN și CENELEC, în anul 2024 ISM a înaintat o scrisoare oficială de intenție, împreună cu dovezi de conformare cu criteriile din Ghidul CEN/CENELEC 22. În septembrie 2025, ISM a fost supus unei evaluări efectuate de CEN și CENELEC, în rezultatul căreia au fost expuse 9 recomandări și nici o neconformitate. Decizia finală va fi luată în cadrul reuniunii Adunării Generale CEN/CENELEC în 2026.

În conformitate cu statutul de membru afiliat/observator al organizațiilor europene de standardizare CEN, CENELEC și ETSI, ISM adoptă standardele europene în calitate de standarde moldovenești. Rata de adoptare a standardelor europene este următoarea:

- CEN - 100%
- CENELEC - 100%
- ETSI - 88,97%

Retragerea standardelor moldovenești conflictuale este un proces continuu. Respectarea prevederilor și practicilor Acordului CEN-ISO de la Viena și ale Acordului CENELEC-IEC de la Frankfurt are ca obiectiv eliminarea dublării sau suprapunerii activităților de standardizare la nivel european și internațional. Pe măsură ce standardele europene sunt adoptate și după examinarea corpului de standarde europene adoptate anterior sunt retrase standardele moldovenești conflictuale. Astfel, în perioada 2020-2024 au fost anulate 5947 standarde conflictuale și 1966 standarde depășite GOST. ISM s-a angajat ca până la 1 ianuarie 2026 să anuleze toate standardele GOST. În perspectivă este necesară consolidarea poziției pe plan european a ISM în calitate de ONS.

Metrologie

Obiectivul de bază a activităților din domeniul metrologiei este asigurarea uniformității şi exactității măsurărilor, al protejării persoanelor fizice şi juridice, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, împotriva efectelor nocive ale măsurărilor incorecte sau false.

Asigurarea trasabilității metrologice a rezultatelor măsurărilor la Sistemul Internaţional de Unități (SI) este o prevedere fundamentală efectuată de Institutul Naţional de Metrologie (INM) prin elaborarea, cercetarea, dezvoltarea, menţinerea şi păstrarea etaloanelor naţionale, realizarea comparațiilor etaloanelor naţionale la nivel european şi internaţional, precum şi conservarea şi diseminarea unităților de măsură de la etaloanele naţionale la etaloanele de nivel ierarhic inferior pînă la etaloanele de lucru.

Actualmente, INM gestionează 20 de etaloanele naționale ale Republicii Moldova, care acoperă 80% din necesitățile economiei naționale.

Pentru a obține recunoașterea europeană și internațională a măsurărilor efectuate în Moldova, INM participă activ ca membru cu drepturi depline (din 2019) la Asociația Europeană a Institutelor Naționale de Metrologie (EURAMET) și ca membru asociat (din 2017) la Cooperarea Europeană în Metrologie Legală (WELMEC).

Rolul INM este major pentru realizarea continuă a exercițiilor de măsurare și perfecționarea tehnicilor precise de măsurare, care asigură exactitatea și siguranța măsurărilor la nivel național, rezultatele cărora urmează a fi recunoscute la nivel european și internațional.

Acreditarea și evaluarea conformității

Alinierea la practicile europene de acreditare și evaluare a conformității a fost promovată prin armonizarea cadrului juridic al Republicii Moldova cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 765/2008 de stabilire a cerințelor pentru acreditare și cu cerințele Deciziei nr.768/2008/CE privind un cadru comun pentru comercializarea produselor.

În anul 2017 Centrul Național de Acreditare MOLDAC (CNA MOLDAC) a devenit semnatar al Acordului de Recunoaștere Bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA BLA). Totodată în 2017 Centrul Național de Acreditare MOLDAC a devenit semnatar al Memorandumului de Înțelegere al Forumului Internațional pentru Acreditare (IAF MoU), precum și semnatar al Acordului Multilateral de Recunoaștere IAF MLA pentru certificarea produselor și certificarea sistemelor de management.

Decizia de recunoaștere a acreditărilor naționale la nivel de acreditare europeană a fost posibilă în urma evaluărilor la nivel de omologi efectuate de Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA) pentru șase scheme: testarea/etalonarea, conform standardului EN ISO/IEC 17025; analize medicale, conform standardului EN ISO 15189; inspecții, conform standardului EN ISO/IEC 17020; certificarea produselor, conform standardului EN ISO/IEC 17065; certificarea sistemelor de management, conform standardului EN ISO/IEC 17021. Din anul 2023 CNA MOLDAC este membru cu drepturi depline (membru A) al EA.

Statutul de semnatar al EA MLA facilitează recunoașterea rapoartelor de încercări și certificatelor emise de organismele de evaluare a conformității din RM de țările UE. În rezultat, prin eliminarea barierelor tehnice, va fi stimulat comerțul transfrontalier, creșterea calității, iar produsele moldovenești cu certificate naționale vor fi acceptate pe piața europeană. În acest sens este foarte important de a menține și a consolida capacitățile CNA MOLDAC.

Supravegherea pieței

Cadrul juridic în acest domeniu îl reprezintă Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, care transpune fidel Regulamentul (UE) 2019/1020. În conformitate cu această lege 9 autorități naționale sunt abilitate cu funcții de supraveghere a pieței. Îmbunătățirea funcționării pieței prin consolidarea capacităților tehnice și administrative ale autorităților naționale va garanta că numai produsele care oferă un nivel ridicat de protecție în domenii precum sănătatea, siguranța și protecția consumatorilor, protecția mediului și a oricăror alte interese publice, sunt puse la dispoziție pe piață.

La rândul său, autoritățile de supraveghere a pieței își vor desfășura activitățile cu un nivel ridicat de transparență oferind publicului informații relevante pentru a proteja interesele publice. O atenție deosebită necesită asistență și cooperarea cu agenții economici care va facilita accesul online la informații, proceduri administrative și servicii de suport pentru agenții economici din Republica Moldova.

La Capitolul 1 o provocare majoră pentru Republica Moldova este sporirea capacității administrative necesare pentru implementarea liberei circulații a bunurilor în conformitate cu legislația și principiile UE. Republica Moldova se angajează să elaboreze un cadru normativ primar și secundar necesar pentru facilitarea liberei circulații a mărfurilor, asigurând capacitatea de a participa la programele europene aferente.

1. Prezentarea generală a situației

1.1. Cadrul legislativ

Libera circulație a mărfurilor presupune eliminarea tuturor barierelor tehnice în comerțul dintre statele membre ale UE. În acest sens, Republica Moldova, în calitate de țară candidată, care urmărește să devină un stat membru al UE, trebuie să elimine toate obstacolele care ar putea afecta integrarea pe piața unică, asigurând în același timp un nivel ridicat de protecție a siguranței vieții și sănătății oamenilor, precum și protecția animalelor și plantelor, a mediului, și a consumatorilor.

Armonizarea legislației naționale cu cerințele UE reprezintă cele mai importante sarcini ale Republicii Moldova în cadrul Capitolului 1: Libera circulație a mărfurilor.

Capitolul 1 conține legislația structurată după cum urmează:

- principii generale;
- măsuri orizontale (evaluarea conformității, standardizarea, metrologia, acreditarea, supravegherea pieței);
- măsuri sectoriale (noua abordare, vechea abordare);
- măsuri procedurale.

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul liberei circulații a mărfurilor asigură o transpunere fidelă al acquis-ului UE. Procesul de aliniere cu normele și procedurile UE include transpunerea și alinierea la directivele/regulamentele UE, adoptarea standardelor europene armonizate în calitate de standarde moldovenești, implementarea cerințelor de evaluare a conformității, crearea unor mecanisme eficiente de supraveghere a pieței și stabilirea normelor privind marcajul CE.

Structura și textul actelor normative naționale reflectă întocmai principiile acquis-ului UE, ceea ce demonstrează un angajament ferm al Republicii Moldova pentru integrarea europeană. Cu toate acestea, există sectoare care necesită ajustări și completări pentru a respecta pe deplin cerințele europene.

În prezent, 45 de acte ale UE care reglementează libera circulație a mărfurilor au fost transpuse în legislația națională, dintre care 25 sunt considerate armonizate (transpun legislația UE), în timp ce 20, sunt parțial armonizate.

Acest rezultat reflectă angajamentul constant al țării de a implementa cerințele prevăzute în Acordul de Asociere (AA) și Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA).

Deși progresul este remarcabil, există sectoare care necesită îmbunătățiri, precum finalizarea transpunerii reglementărilor care sunt transpuse parțial sau transpunerea celor nou identificate..

În consecință, cadrul legislativ al Republicii Moldova reflectă un angajament ferm pentru integrarea europeană. Implementarea continuă a reformelor legislative și administrative va consolida poziția țării pe piața unică europeană, stimulând dezvoltarea economică și facilitând comerțul transfrontalier.

1.2. Capacități administrative

Capacitățile administrative presupun o colaborare interinstituțională între autoritățile naționale de reglementare, autoritățile naționale responsabile de supravegherea pieței și instituțiile care pun în aplicare legislația națională care transpune acquis-ul UE.

Pentru a asigura implementarea eficientă a legislației naționale care transpune legislația UE, Republica Moldova a înființat instituții care sunt responsabile de acreditarea organismelor de evaluare a conformității, de standardizarea națională și de supravegherea pieței. Aceste instituții colaborează cu autoritățile administrației publice centrale, precum și colaborează intersectorial în scopul asigurării continue a implementării reglementărilor naționale.

1.2.1. Capacitățile instituționale ale autorităților implicate în procesul de transpunere și punerea în aplicare a acquis-ul UE includ următoarele:

a. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)

Organ central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile specificate în Hotărârea Guvernului nr. 143/2021. MDED este responsabil pentru Capitolul 1, asigurând transpunerea și implementarea actelor UE după cum urmează:

Legislația orizontală

- Libera circulație a mărfurilor/sectorul nearmonizat, articolele 34-36 TFUE; eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului și principiul recunoașterii reciproce;

- Recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru, Regulamentul (UE) nr. 2019/515 ;

- Funcționarea pieței interne în legătură cu libera circulație a mărfurilor între statele membre, Regulamentul „Strawberry” nr. 2679/98 ;

- Acreditarea și aplicarea marcajului CE, Regulamentul (CE) nr. 765/2008;

- Notificarea reglementărilor tehnice, Directiva (UE) nr. 2015/1535;

- Supravegherea pieței, Regulamentul (UE) nr. 2019/1020 și răspunderea pentru produsele cu defect, Directiva nr. 85/374;

- Standardizarea, Regulamentul (UE) nr. 1025/2012;

- evaluarea conformității și NANDO (New Approach Notified and Designated Organisations – organizații notificate și desemnate în cadrul noii abordări), Regulamentul (CE) nr. 765/2008 și Decizia 768/2008/CE;

Legislația sectorială

- Sticle utilizate ca recipiente de măsură, Directiva nr. 75/107/CEE;

- Mijloace de măsurare, Directiva nr. 2014/32/UE;

- Unități de măsură, Directiva nr. 80/181/EEC și Directiva nr. 2009/3/CE;

- Aparate de cântărit cu funcționare neautomată, Directiva nr. 2014/31/UE;

- Produse preambalate, Directiva nr. 2007/45/CE și Directiva nr. 76/211/CEE;

- Aparate consumatoare de combustibili gazoși, Regulamentul (UE) nr. 2016/426;

- Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor, Directiva nr. 2014/30/UE;

- Echipamente electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune, Directiva nr. 2014/35/UE;

- Echipamente radio, Directiva nr. 2014/53/UE;

- Echipamente individuale de protecție, Regulamentul (UE) nr. 2016/425;

- Siguranța jucăriilor, Directiva nr. 2009/48/CE;

- Sticla cristal, Directiva nr. 69/493/CEE;

- Etichetarea materialelor folosite la producerea principalelor componente ale articolelor de încălțăminte destinate vânzării către consumatori, Directiva nr. 94/11/CE;

- Denumirea fibrelor textile, etichetare corespunzătoare şi marcarea compoziției fibroase a produselor textile, Regulamentul (UE) nr. 1007/2011.

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 Libera circulație a mărfurilor **8** angajați ai MDED, precum și angajații Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecţia Consumatorilor și a Agenţiei Naţională pentru Reglementare în Comunicații Electronice şi Tehnologia Informaţiei.

b. Ministerul Finanțelor (MF)

Organ central de specialitate al administrației publice, responsabil de politici publice în domeniul vamal specificate prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017. Întru realizarea sarcinilor

expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor” **3** angajați ai MF, inclusiv Serviciul Vamal.

c. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)

Organ central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii publice în domeniile specificate în Hotărârea Guvernului nr. 690/2017. Astfel, MIDR este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte sectoriale:

- Zgomot emis de echipamentele utilizate în exterior, Directiva 2000/14/CE;
- Comercializarea produselor pentru construcții, Regulamentul (UE) 2024/3110;
- Autovehiculele și remorcile acestora, Regulamentul (UE) 2018/858;
- Autovehiculele cu două sau trei roți, Regulamentul (UE) 168/2013;
- Ascensoare, Directiva 2014/33/UE;
- Mașini industriale, Directiva 2006/42/CE și Regulamentul (UE) 2023/1230;
- Instalații pe cablu, Regulamentul (UE) 2016/424;
- Echipamente sub presiune, Directiva 2014/68/UE;
- Vase simple sub presiune, Directiva 2014/29/UE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor” 3 angajați ai MIDR, inclusiv angajați ai Inspectoratului pentru Supravegherea Tehnică.

d. Ministerul Culturii

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul culturii și patrimoniului național, specificat în Hotărârea Guvernului nr.147/2021.

Republica Moldova a înscris progrese considerabile în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil, în special, în domeniul circulației bunurilor culturale. În scopul racordării cadrului legislativ național în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil la prevederile cadrului legislativ național vamal și la standardele europene, a fost îmbunătățit cadrul normativ și instituțional în domeniul de referință. A fost aprobat proiectul de lege privind modificarea Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Legea prevede:

- reglementarea procesului de circulație a bunurilor culturale prin aprobarea de către Guvern a Regulamentului privind circulația bunurilor culturale mobile;
- instituționalizarea unei noi structuri în subordinea MC - Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile (SECBCM). Serviciul prestează servicii de expertizare a bunurilor culturale mobile, eliberare a certificatelor și adeverințelor de export, a notificărilor privind

importul bunurilor culturale. SECBCM are atribuții în domeniul evidenței patrimoniului cultural național mobil și gestionează următoarele baze de date: Registrul patrimoniului cultural național mobil; Registrul patrimoniului muzeal mobil, Registrul muzeelor; Registrul experților în domeniul bunurilor culturale mobile; Registrul restauratorilor și conservatorilor în domeniul patrimoniului cultural mobil; Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute, scoase sau introduse ilegal în Republica Moldova, precum și a celor recuperate. Detalii: https://secbcm.gov.md/rom.

Astfel, Ministerul Culturii este responsabil pentru transpunerea și implementarea actului sectorial ce ține de restituirea obiectelor culturale.

- Bunuri culturale, Directiva 2014/60/EU;

Întru realizarea sarcinilor expuse, este implicat în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor" **1** angajat al Ministerului Culturii.

e. Ministerul Sănătății

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul medicamentelor și dispozitivelor medicale, specificat în Hotărârea Guvernului nr. 148/2021. Astfel, Ministerul Sănătății este responsabil pentru transpunerea și implementarea actelor sectoriale ce ține de transparența măsurilor care reglementează stabilirea prețurilor medicamentelor de uz uman și precursorii drogurilor.

- Precursorii de droguri, Regulamentul (CE) 273/2004;

- Prețurile medicamentelor, Directiva 89/105/CEE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor" **3** angajati al Ministerului Sănătății, inclusiv a Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

f. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul ordinii şi securității publice, specificat în Hotărârea Guvernului nr. 693/2017. Astfel, MAI este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte:

- Explozivi de uz civil, Directiva 2014/28/UE;

- Echipamente și sisteme de protecție destinate utilizării în medii potențial explozive, Directiva 2014/34/UE;

- Articole pirotehnice, Directiva 2013/29/UE;

- Arme, Directiva (UE) 2021/555;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 **2** angajați ai MAI.

g. Ministerul Mediului (MM)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniile protecţiei mediului, schimbărilor climatice și gestionării durabile a resurselor naturale, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 145/2021. Astfel, MM este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte legislative sectoriale:

- Substanțe chimice, Regulamentul (CE) nr. 1907/2006;
- Clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice, Regulamentul (CE) nr. 1272/2008;
- Bunele practici de laborator, Directiva 2004/10/CE și Directiva 2004/9/CE;
- Detergenți, Regulamentul (CE) nr. 648/2004;
- Generatoarele de aerosoli, Directiva 75/324/CEE;
- Cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, Regulamentul (UE) nr. 2016/1628;

Reglementările stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, Regulamentul CE nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea şi ambalarea substanţelor şi amestecurilor chimice și Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții au fost transpune parțial prin Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice. Aspectele ce vizează Fișa cu date de Securitate (Anexa nr. 2 la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice) au fost de asemenea transpuse prin amendarea și completarea Legii cadru privind substanțele chimice prin Anexa nr. 2^1 care reflectă Elementele de cuprins ale fișei cu date de securitate (FDS), cât și prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 189/2044 care aprobă Instrucțiunea de completare a FDS.

Menționăm că, Republica Moldova este incipient aliniată la prevederile ce vizează bunele practici de laborator, elementele de bază preluate din Directiva 2004/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind inspecția și verificarea bunei practici de laborator (BPL) și 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice regăsindu-se în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice.

Totodată, pentru a prelua integral reglementările sus-menționate, dar și pentru a respecta recomandările Comisiei Europene în ceea ce privește crearea unui cadru regulatoriu de gestionare

durabilă a substanțelor chimice cât mai comprehensiv și mai aproape de standardele europene, în perioada 2025-2026 Ministerul Mediului urmează să transpună total următoarele acte:

- Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice (detalii se vor regăsi în capitolul 27 Mediu și schimbări climatice).

- Regulamentul CE nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea şi ambalarea substanţelor şi amestecurilor chimice (detalii se vor regăsi în capitolul 27 Mediu și schimbări climatice).

- Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții.

- Directiva 2004/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind inspecția și verificarea bunei practici de laborator (BPL).

- Directiva 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice.

- Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții.

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 **3** angajați ai MM, precum și angajații Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

h. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul protecţiei plantelor, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 695/2017. Astfel, MAIA este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte:

- Fertilizanți, Regulamentul (UE) nr. 2019/1009;

- Tractoare agricole și forestiere, Regulamentul (UE) nr. 167/2013;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 **2** angajați ai MAIA, precum și angajații Agenției Naționale pentru Siguranţa Alimentelor.

i. Ministerul Apărării (MA)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice de apărare, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 692/2017. Astfel, MA este responsabil pentru transpunerea și implementarea a unui act legislativ sectorial pentru produsele din domeniul apărării.

- Produse din domeniul apărării, Directiva 2009/43/CE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 **2** angajați ai MA.

1.2.2. Capacitățile administrative instituțiilor publice responsabile de implementarea acquis-ul UE includ următoarele:

a. IP Institutul de Standardizare din Moldova (ISM)

ISM dispune de un sistem operațional, compatibil cu regulile și practicile standardizării internaționale și europene. Guvernul asigură ISM cu spațiu și resurse financiare din bugetul de stat, necesare pentru cooperarea în standardizare la nivel european și internațional.

ISM oferă servicii în domeniul standardizării tuturor părților interesate. În conformitate cu obiectivul său de aderare la Uniunea Europeană, Guvernul Republicii Moldova alocă fondurile necesare pentru dezvoltarea sistemului național de standardizare, pentru menținerea ratei de adoptare a standardelor europene la nivel de 100%, pentru dezvoltarea capacităților ISM de participare la activități de standardizare europeană și internațională (lucrările Comitetelor Tehnice), precum și pentru sprijinirea implementării standardelor moldovenești care transpun standarde europene de către entitățile din Republica Moldova.

Pentru planificarea și dezvoltarea eficientă a sistemului de standardizare, ISM a elaborat o serie de documente strategice, precum Strategia de standardizare ISM 2024-2026, Planul anual de activitate și Programul național anual de standardizare. În plus, statutul de membru CEN și CENELEC va oferi ISM posibilitatea de a prelua bunele practici în domeniul standardizării și de a deveni un organism național de standardizare modern, progresiv și eficient. În acest context, ISM a implementat în activitatea sa 4 sisteme de management: Sistem de management al calității, conform ISO 9001:2015; Sistem de management anti-mită, conform ISO 37001:2016; Sistem de management al securității informațiilor, conform ISO/IEC 27001:2017; Sistemul de management al continuității afacerii (BCMS), conform ISO 22301:2020.

b. IP Centrul Național de Acreditare MOLDAC (CNA MOLDAC)

MOLDAC dispune de competențe tehnice și administrative, precum și de resursele necesare în scopul acreditării organismelor de evaluare a conformității și executarea de sarcini specifice în sprijinul politicii publice. Guvernul asigură CNA MOLDAC cu spațiu și resurse financiare pentru îndeplinirea sarcinilor sale, inclusiv pentru îndeplinirea sarcinilor speciale precum activitățile de cooperare legate de acreditarea europeană și internațională.

c. IP Institutul Național de Metrologie (INM)

INM implementează, la nivel național, politica în domeniul metrologiei, prin asigurarea uniformității și trasabilității măsurătorilor efectuate în Republica Moldova.

Gestionarea Etaloanelor Naționale de către INM reprezintă realizarea continuă a măsurărilor și evaluarea rezultatelor, interpretarea acestora și îmbunătățirea tehnicilor de măsurare. În prezent, INM gestionează 20 de Etaloane Naționale de Măsurare care acoperă 80% din nevoile pieței naționale.

La nivel operațional, INM se concentrează pe activități precum dezvoltarea Etaloanelor Naționale, participarea la comparări internaționale și confirmarea de noi capacități de etalonare și măsurare (CMC). Actualmente, Republica Moldova participă la 18 comparări internaționale. Prin participarea la aceste comparări, INM se asigură că capacitățile sale de măsurare sunt validate în raport cu standarde recunoscute la nivel european și internațional.

2. Planuri pe viitor

2.1. Planuri legislative

Recunoașterea reciprocă este un element crucial pentru funcționarea corespunzătoare a pieței unice a bunurilor. În cazul în care nu există legislație specifică a UE, statele membre au libertatea de a elabora norme naționale care stabilesc cerințele aplicabile produselor. Astfel de cerințe naționale pot coexista în diverse state membre, dar, dacă sunt divergențe, ele pot crea bariere în calea comerțului intra-UE.

În cazul în care nu există norme comune ale UE sau atunci când doar anumite aspecte ale produselor sunt acoperite de norme tehnice comune ale UE, statele membre rămân libere să adopte norme naționale care să stabilească cerințele pe care trebuie să le îndeplinească produsele respective, cum ar fi normele referitoare la formă, dimensiune, greutate, compoziție, prezentare, etichetare sau ambalare. Aceste reglementări tehnice naționale sunt supuse prevederilor articolelor 34-36 din TFUE, care interzic restricționarea comerțului sau măsurile cu efect echivalent, precum și principiului recunoașterii reciproce.

a. Măsuri legislative orizontale necesare de a fi realizate pentru a asigura conformitatea cu art. 34-36 TFUE

Transpunerea în legislația națională a:

- Regulamentul (UE) nr. 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008;

- **Acțiune realizată.** Regulamentul a fost transpus prin Legea nr.123/2025 privind principiul recunoașterii reciproce a mărfurilor comercializate în mod legal în statele membre ale Uniunii Europene (Monitorul Oficial nr.329-332/378 din 24.06.2025) în vigoare din 24.06.2026 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=149124&lang=ro.

- Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și al Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale;

Acțiune realizată. Directiva a fost transpusă prin Hotărârea Guvernului nr. 376/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de furnizare a informațiilor Comisiei Europene și statelor membre ale Uniunii Europene în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (Monitorul Oficial nr.336-339/398 din 27.06.2025) în vigoare din 27.06.2026.

- Regulamentul (CE) nr. 2679/98 al Consiliului din 7 decembrie 1998 privind funcționarea pieței interne în legătură cu libera circulație a mărfurilor între statele membre;

Acțiune realizată. Regulamentul a fost transpus prin Hotărârea Guvernului nr.632/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de informare și monitorizare cu privire la obstacolele majore în calea comerțului (Monitorul Oficial nr.502-505/634 din 25.09.2025) în vigoare din 25.09.2026.

- Recomandarea Comisiei 2013/461/ UE privind principiile care guvernează SOLVIT.

b. Măsuri legislative sectoriale necesare de a fi realizate pentru a asigura conformitatea cu Directiva 2014/602/EU

- Aprobarea proiectului de modificare a Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil pentru a transpune Directiva 2014/60/UE;

Acțiune realizată. Directiva a fost transpusă parțial prin aprobarea proiectului de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (LP108 din 22.05.25, MO293-296/03.06.25 art.322; în vigoare 03.12.25) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148798&lang=ro#

Legea transpune:

– art. 1–6, 8–12, 14, 16 și 17 din Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), astfel cum a fost rectificată prin Rectificarea la Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 159 din 28 mai 2014, CELEX: 32014L0060.

Prevederile netranspuse vor fi aplicabile pentru RM după data aderării.

- Aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea

patrimoniului cultural național mobil, pentru a alinia cadrul legislativ la Regulamentul (EU) nr. 2019/880, Regulamentul (EC) nr. 116/2009, și Regulamentul (EU) nr. 2021/1079.

Transpunerea se va realiza prin elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Proiectul este inclus în PNA 2025-2029 aprobat prin HG Nr. 306/2025, Anexa A Capitol 29 „Uniunea Vamală". Termen de realizare: octombrie 2026.

Nivelul de transpunere în legislația națională: parțială.

Acțiune inițiată. Anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost publicat pe 25.06.2025:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-4702023-pentru-punerea-in-aplicare-a-prevederilor-legii-nr-2802011-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-national-mobil/14741

Prevederile netranspuse vor fi aplicabile pentru RM după data aderării.

- În scopul alinierii la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Planul de Acțiuni al UE împotriva traficului de bunuri culturale (2022); Concluziile Consiliului privind combaterea traficului de bunuri culturale mobile (2023) este necesară amendarea HG nr. 1311/2005 privind aprobarea nomenclatorului serviciilor plătite prestate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în instituțiile subordonate.

Acțiune realizată. HG nr. 1311/2005 a fost modificată:

HG nr. 18 din 15.01.25, MO8-10/16.01.25 art.22; în vigoare din 16.01.25 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146825&lang=ro#

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acquis-ului inclus în Anexa A din Planul Național de Aderare au fost planificate un șir de măsuri, de bază fiind:

a. Expertiza legislației naționale în scopul identificării neconformităților ce țin de îndeplinirea obligațiilor în temeiul articolelor 34 – 36 din TFUE, care va conține:

   - lista actelor normative privind mărfurile care conțin prevederi nearmonizate,
   - tipul de neconformitate,
   - măsura propusă pentru îndeplinirea obligațiilor în temeiul articolelor 34 – 36 din TFUE

b. Inițierea negocierilor cu Comisia Europeană asupra Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale în sectoarele echipamente de joasă tensiune și compatibilitatea electromagnetică.

- susținerea pre-evaluării operaționale în domeniul supravegherea pieței efectuată de către Comisia Europeană în scopul semnării acordului ACAA;

- reorganizarea Î.S. Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare urmare a pre-evaluării operaționale efectuate de către Comisia Europeană în scopul semnării acordului ACAA;

- reorganizarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice şi Tehnologia Informației ca urmare a pre-evaluării operaționale efectuate de către Comisia Europeană în scopul semnării acordului ACAA.

c. Crearea punctelor de informare pentru produse, în sensul Regulamentului (UE) nr. 2019/515;

d. Crearea biroului pentru schimb de informații pentru reglementări tehnice, în sensul Directivei (UE) 2015/1535 și elaborarea Metodologiei referitoare la transmiterea informațiilor la nivel național între Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării şi autorităţile cu funcţie de reglementare;

e. Dezvoltarea și implementarea Programului de Perfecționare în Managementul Patrimoniului Cultural Mobil la Universitatea de Stat din Moldova;

f. Dezvoltarea și implementarea programului de instruire în circulația bunurilor culturale mobile pentru angajații Serviciului Vamal;

Cu privire la consolidarea capacităților administrative se menționează despre reformele inițiate și necesare de a fi efectuate pentru:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

- Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor;

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative aferente Capitolului 1 este planificată până în anul 2028, fapt inclus în Anexa B din Programul Național de Aderare.

Suplimentar, consolidarea capacităților administrative include, dar nu se limitează la, următoarele aspecte:

- Consolidarea mecanismelor de cooperare între autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal. Cooperarea va fi formalizată printr-un mecanism reglementat de HG nr. 346/2024 care transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2248 al Comisiei din 16 decembrie 2021, aceasta include utilizarea unei interfețe electronice pentru schimbul de informații;

- Extinderea resurselor și instruirea personalului. Dezvoltarea competențelor tehnice și administrative ale autorităților de supraveghere a pieței, Institutului Național de Metrologie, Centrului Național de Acreditare (MOLDAC), Institutului de Standardizare din Moldova;

- Digitalizarea proceselor administrative este esențială privind dezvoltarea și punerea în aplicare a Sistemului Național de Informare și Comunicare pentru Supravegherea Pieței (SI NICSP), compatibil cu sistemul vamal integrat. Sistemul va asigura identificarea produselor neconforme sau cu risc ridicat și va îmbunătăți coordonarea dintre autorități, conform cerințelor Regulamentului (UE) nr. 2019/1020.

3. Aspectele financiare ale implementării acțiunilor (estimarea costurilor)

3.1. De ordin general:

În partea ce ține de acoperirea financiară a acțiunilor din acest capitol, conform calculelor preliminare, sunt necesare aproximativ **143 961,59 mii lei**.

Cheltuielile pentru dezvoltarea sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului sunt finanțate din bugetul de stat. Pentru anii 2025 - 2027 sectorul are o acoperire financiară anuală în valoare de **38 755,9 mii lei.** Analizând structura bugetului pe priorități pe termen mediu (2025-2027) se constată că cea mai mare pondere a cheltuielilor este destinată pentru asigurarea activității organului de supraveghere a pieței/control.

Cu referire la elementele principale privind realizarea angajamentelor capitolului 3, titlul V „Comerțul și aspectele legate de comerț” din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și a angajamentelor ce derivă din statutul de țară candidat pe segmentul „Libera circulație a bunurilor”, se constată o finanțare constantă, care asigură executarea funcțiilor instituțiilor publice, conform cadrului legal aferent și obligațiilor.

Costurile acțiunilor de implementare și consolidare a capacităților administrative sunt prezentate în anexa B. Suma totală necesară de a fi finanțată constituie **136 973,60 mii lei**.

4. Anexe

Anexa A;

Anexa B